

NARTER&
PARTNERS

■ BOR GÜMRÜK

ENDÜSTRİYEL EMİSYONLARIN
YÖNETİMİ YÖNETMELİĞİ

ESG
LEGAL
NEWS

ENDÜSTRİYEL EMİSYONLARIN YÖNETİMİ YÖNETMELİĞİ

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 14 Ocak 2025 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Endüstriyel Emisyonların Yönetimi Yönetmeliği, sanayi sektöründe çevreye duyarlı uygulamaları yaygınlaştırmayı ve emisyonların azaltılmasını hedeflemektedir. Yönetmelik, Avrupa Birliği’nin Endüstriyel Emisyonlar Direktifi dikkate alınarak hazırlanmış olup, sanayinin yeşil dönüşüm sürecine katkı sağlayacak kapsamlı düzenlemeler içermektedir.

Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 14 Ocak 2025 Tarihli Resmi Gazete ile Endüstriyel Emisyonların Yönetimi Yönetmeliği (“**Yönetmelik**”) yayınlanmıştır. İlgili yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihi 01.12.2025 olarak belirlenmiştir.

Söz konusu Yönetmelik kapsamında Sanayide Yeşil Dönüşüm (“**SYD**”) Belgesine ilişkin süreçler detaylı olarak düzenlenmiştir. Bu kapsamda Yönetmelik, sanayinin çevresel etkilerinin azaltılmasına yönelik önemli bir girişim olup, endüstriyel emisyonların azaltılması ve çevresel sürdürülebilirliğin artırılması yönünde büyük bir ilerleme anlamını taşımaktadır.

Yönetmelik Kapsamı ve Amacı

Bu Yönetmeliğin amacı; sıfır kirlilik hedefleri doğrultusunda entegre kirlilik önleme ve kontrol yaklaşımıyla kirliliğe neden olan sanayi kaynaklı emisyonları ve atık oluşumunu

kaynağında önlemek ve azaltmak ile kaynakları verimli kullanmak için sanayide yeşil dönüşüme, döngüsel ekonomiye ve karbonsuzlaşmaya yönelik idari ve teknik usul ve esasları düzenlemektir.

Söz konusu Yönetmelik, EK-1 ve EK-2’de yer alan faaliyetlerin gerçekleştirildiği işletmeleri kapsamaktadır. Bu çerçevede, Yönetmelik kapsamı Ek-1 Ek-2 Listesi olarak iki ana kategoride sınıflandırılmıştır. Ek-1 Listesi, faaliyetlerini kapsama dahil eden sektörleri; Enerji Sektörü, Metal Üretimi, Mineral Endüstrisi, Kimya Endüstrisi, Atık Yönetimi ve Diğer Faaliyetler olmak üzere toplam altı ana başlık altında düzenlemektedir. Ek-2 Listesi ise organik solvent kullanımına dayalı faaliyetleri içermekte olup, bu kapsamda kaplama, temizleme, baskı, yüzey temizleme gibi uygulamalar detaylı şekilde tanımlanmıştır.

Söz konusu Yönetmelik kapsamında EK-1 ve EK-2’de yer alan faaliyetleri yürüten işletmeciler Bakanlıkça belirlenen sektörel takvim doğrultusunda elektronik sisteme bilgilerini girerek kayıt olmak ve **her yıl 1 Nisan tarihine kadar** bilgilerini güncellemekle yükümlüdür.

Buna ek olarak SYD belgesine tabi olan tesisi işleten ve mülkiyet hakkı, kiralama veya diğer kanuni yetkilerle kullanma hakkına sahip işletmeci SYD belgesi başvuru, belgelendirme, gözden geçirme, sahanın kapatılması dahil tüm SYD sürecinde sunulan bilgi, belge ve raporların doğruluğundan ve mevzuata uygunluğundan sorumludur.

Sanayide Yeşil Dönüşüm Belgelendirme Süreci

Yönetmeliğin temel taşı olan SYD belgelendirme süreci, işletmelerin çevresel etkilerini en aza indirmeyi ve sürdürülebilir üretim modellerini benimsemelerini teşvik etmektedir. Düzenleme kapsamında SYD, sürdürülebilir tüketim ve üretim modellerini benimseyen dönüşüm sürecini, SYD Belgesi ise EK-1’de yer alan faaliyetlerin bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak işletildiğini gösteren belgeyi ifade etmektedir.

SYD belgesi, işletmelerin çevresel performanslarını ölçen ve farklı kategorilere ayıran bir araç olup Bakanlıkça yapılan düzenlemelerde yer alan Mevcut En İyi Tekniklere (“MET”) uyum durumuna ve MET ile ilişkili emisyon seviyesinden (“MET-İES”) seçilecek emisyon sınır değerlerine (“ESD”) göre Bakanlıkça sınıflandırılacaktır. SYD belgesi tesisler için Bakanlıkça yapılan düzenlemelerde yer alan faaliyetle ilişkili MET’in uygulanmasına ve MET-İES’e uyum durumuna göre A (100 puan), B (90-99 puan), C (80-89 puan), D (70-79 puan), E (60-69 puan), F (50-59 puan) kategorilerine göre düzenlenecektir.

Bir işletmenin EK-1 kapsamında birden fazla faaliyeti bulunması halinde faaliyet kodu ile birlikte kategorisi belirtilerek işletme için tek bir SYD belgesi düzenlenecektir.

Yönetmelik uyarınca tesisler en az D seviyesinde SYD belgesi alacak şekilde planlanır, tasarlanır, inşasına başlanır. Gözden geçirme süreci sonucunda SYD belgesi kategorisinin D seviyesinin altına düşmesi halinde ise belge iptal edilecektir.

İşletmeci SYD belgesi ile, ilgili mevzuata göre teşvik, hibe, kredi benzeri finansal mekanizmalara başvuruda bulunabilir. SYD için uygulanacak teşvik, hibe ve kredilerde belge ile birlikte kategorisi ve çevresel performansı dikkate alınacaktır.

Belgelendirme sürecinde e-SYD üzerinden elektronik ortamda yapılan bildirimler işletmeye tebliğ edilmiş kabul edilmektedir. SYD belgesinin verilmesi, yenilenmesi ve gözden geçirilmesi için ödenecek bedel her yıl Bakanlık tarafından belirlenecek olup SYD belgelendirme sürecine ilişkin diğer hususlar Bakanlıkça belirlenecektir.

• SYD Belge Başvurusu

SYD belgesi başvurusu, EK-1’de yer alan tesislerin işletmecileri tarafından Bakanlığın sistemine elektronik ortamda yapılacaktır. EK-1’de yer alan faaliyet kategorilerinden kapasite eşiğinin altında üretim yapan tesislerin işletmecileri de başvuru yapabilir.

İşletmeci EK-3’te belirtilen bilgi, belge ve raporlar ile elektronik ortamda Bakanlığa başvuruda bulunmalıdır. Elektronik ortamda sunulan başvuru dosyasının içeriği, Bakanlık tarafından otuz gün içinde değerlendirilecektir.

Başvurunun belirtilen gereklilikleri karşılamaması durumunda eksik bilgilerin tamamlanması için Bakanlık tarafından işletmeciye en fazla altmış gün süre verilecektir. Eksik bilgilerin düzeltilmemesi ve eksikliklerin belirtilen sürede giderilmemesi halinde SYD belgesi başvurusunun işletmeci tarafından geri çekildiği kabul edilecektir.

- **Değerlendirme Raporu**

İşletmeci, başvurusu kabul edilen faaliyetler için Bakanlık tarafından görevlendirilen SYD başsorumlusu koordinasyonunda hazırlanan değerlendirme raporunu en geç bir yıl içerisinde elektronik ortamda Bakanlığa sunmalıdır.

Sunulan değerlendirme raporu Bakanlıkça altmış gün içerisinde incelenecek olup değerlendirme raporunun Bakanlıkça uygun bulunmaması halinde, işletmeciye en fazla altı ay süre verilecektir. Verilen süre içerisinde uygunsuzluğun giderilmemesi halinde ise başvurunun geri çekildiği kabul edilecektir.

Yerinde tespit veya uygunluk incelemesi sırasında işletmede değerlendirme raporunda belirtilen kriterlerin sağlanmadığının tespit edilmesi halinde, yüz yirmi güne kadar eksiklikleri

gidererek sisteme inceleme başvurusunda bulunulması gerekmektedir. Bu süre sonunda; belirtilen kriterleri sağladığının tespit edilmesi durumunda SYD belgesi düzenlenecek; kriterleri sağlamadığının tespit edilmesi durumunda ise başvuru reddedilecektir.

Değerlendirme raporunun Bakanlıkça uygun bulunmasının ardından A kategorisi belge başvurularında ve/veya işletmecinin talebi üzerine kırk beş gün içerisinde üçüncü taraf doğrulama kuruluşlarınca uygunluk incelemesi yapılarak hazırlanan uygunluk raporu e-SYD sistemine yüklenecektir. A kategorisi dışındaki belge başvurularında ise; tesisler için il müdürlüğü tarafından yerinde tespit raporu hazırlanarak e-SYD sistemine kırk beş gün içerisinde yüklenecektir.

Uygun bulunan değerlendirme raporları ve olumlu ibareli uygunluk ve yerinde tespit raporları mevzuatta veya tesiste önemli bir değişiklik olmaması koşuluyla en fazla beş yıl geçerlidir.

• Gözden Geçirme Süreci

Sürecin olumlu tamamlanmasının ardından işletmeciye gözden geçirme sürecine tâbi olmak, bu Yönetmelik hükümleri ile diğer mevzuata uygun çalışmak ve EK-5'te yer alan belge şartlarını sağlamak koşulu ile Bakanlık tarafından elektronik ortamda SYD belgesi düzenlenecektir.

Bu kapsamda Bakanlık, SYD belgesi olan ve faaliyette bulunan işletmelerin belge şartlarını, belge düzenleme tarihinden itibaren her beş yılda bir gözden geçirme ve gerekli olduğu durumlarda belge şartlarını güncelleyebilir.

İşletmeci bu süre bitiminden bir yıl önce gözden geçirme sürecinin başlatılması için Bakanlığa başvurmak durumundadır. Gözden geçirme raporunun hazırlanması için Bakanlık tarafından SYD başsorumlusu ve sorumluları görevlendirilecek olup işletmeci yüz seksen gün içerisinde hazırlanan raporu e-SYD sistemi üzerinden Bakanlığa sunmalıdır..

EK-6'da yer alan SYD belgesi gözden geçirme raporu formatına göre hazırlanan raporun Bakanlıkça uygun bulunması halinde işletmeye gözden geçirme sürecinin olumlu olduğu bildirilir ve işletme EK-5'te yer alan SYD belgesi şartlarını sağlamak koşulu ile faaliyetine devam eder. İşletmede belge şartlarına uygunsuzluk tespit edilmesi halinde ise işletmeciye uygunluğu sağlaması için en fazla altı ay süre verilir. Uygunsuzluk süresi içinde giderilmediği takdirde Bakanlık tarafından SYD belgesi iptal edilecektir.

Özetle SYD belgesi bulunan tesislerin belge şartlarına göre faaliyet göstermekle yükümlü olduğu belirtilmektedir. Nitekim SYD belgesi şartlarının kaybedilmesi durumunda işletmeci, Bakanlığa derhal bilgilendirmekle ve Bakanlıkça verilecek süre içerisinde belge şartları ile uygunluğun tekrar sağlanması için gerekli önlemleri almakla yükümlüdür. Bu esnada SYD belgelendirme koşullarına uyum sağlanana kadar belgenin askıya alınması söz konusudur. Verilen sürenin sonunda uygunsuzluğun devam etmesi durumunda ise belge iptal edilecektir.

• SYD Belgesinin Yenilenmesi

Çevre izin ile çevre izin ve lisans belgelerinin yenilenmesini takiben en geç otuz gün içinde EK-3'te yer alan hususlara göre belge yenileme başvurusu yapılmalıdır.

İşletmenin ünvan/vergi numarasının değişmesi durumunda geçerlilik süresi değişmemek kaydıyla SYD belgesi yeniden düzenlenecektir.

İşletmenin ünvanı ve/veya vergi numarasının değişmemesi, sadece işletmenin sahibinin değişmesi/ortaklık yapısının değişmesi veya işletmenin kiralanması durumunda, Bakanlıkça talep edilmesi halinde sunulmak üzere, değişikliğe ilişkin ilgili bilgi ve belgeler işletmede saklı bulundurulacağı düzenlenmiştir. Bu noktada, yeni işletme sahibi veya kiralyan, mevcut belge ekindeki çalışma koşullarına uymakla yükümlüdür.

SYD Belgesi İçin İlgili Süreç ve Adımlar

Detaylı olarak izah edildiği üzere SYD Belgesi, işletmeler açısından yalnızca yasal bir gereklilik değil, aynı zamanda sürdürülebilirlik ilkelerine uyum sağlama ve çevresel performansı artırma açısından önemli bir fırsattır. Belgeyi almak için izlenmesi gereken adımlar özet olarak şu şekildedir:

- 1. Kayıt ve Bilgi Güncelleme:** İşletme EK-1 ve EK-2 listelerinde yer alan faaliyetleri yürütmekte ise, Bakanlık tarafından belirlenen takvim doğrultusunda e-SYD Sistemine kayıt olması ve bilgilerini güncellenmesi gerekmektedir. Bu kapsamda, işletmeye ait bilgilerin her yıl 1 Nisan tarihine kadar sistem üzerinden güncellenmesi gerekmektedir.
- 2. Başvuru Dosyasının Hazırlanması:** Çevre izin ve lisans başvurusu ile eş zamanlı olarak, başvuru için gerekli bilgi ve belgeler eksiksiz bir şekilde hazırlanmalıdır. Başvuru dosyası, işletmenin çevresel performansını ayrıntılı bir şekilde ortaya koyan teknik raporları ve diğer destekleyici belgeleri içermelidir.

- 3. Değerlendirme Raporunun Hazırlanması:** Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş SYD Başsorumlusu koordinasyonunda, işletmenin MET uygulamaları ve çevresel hedeflere uyum düzeyini gösteren ayrıntılı bir değerlendirme raporu hazırlanmalıdır. Bu raporun, hazırlanma tarihinden itibaren en geç bir yıl içinde e-SYD Sistemi üzerinden Bakanlığa sunulması gerekmektedir.
- 4. Uygunluk İncelemesi:** A Kategorisi başvurularında yetkili üçüncü taraf doğrulama kuruluşları tarafından uygunluk incelemesi gerçekleştiriliken diğer kategorilerde il çevre müdürlüğü tarafından yerinde yapılan inceleme sonucunda bir tespit raporu düzenlenmelidir.
- 5. Belgenin Düzenlenmesi:** Yukarıda belirtilen süreçlerin olumlu sonuçlanması halinde, SYD Belgesi elektronik ortamda düzenlenerek tarafınıza iletilir. Bu süreçlerin her aşamasında ilgili mevzuatın gerekliliklerine uygun hareket edilmesi, işlemlerin eksiksiz ve zamanında gerçekleştirilmesi önem arz etmektedir.

İşletmecilerin Yükümlülükleri

SYD belgesi almak isteyen işletmecilerin yerine getirmesi gereken birtakım sorumluluk ve yükümlükleri söz konusudur. Bu kapsamda;

- EK-1 ve EK-2’de yer alan faaliyetleri yürüten işletmeciler Bakanlıkça belirlenen sektörel takvim doğrultusunda elektronik sisteme bilgilerini girerek kayıt olmak ve her yıl 1 Nisan tarihine kadar bilgilerini güncellemekle yükümlüdür
- SYD belgesi alacak tesis işletmecileri çevre izin ve lisans belge başvurusu ile eş zamanlı bir şekilde bu Yönetmelik kapsamında istenen bilgi ve belgeleri Bakanlığa ibraz etmekle yükümlüdür. Zira tesislerde, çevre izin ve lisans sürecinin tamamlanması için SYD belgesi gerekir.

- SYD belgesi bulunan tesisler için işletmeciler; SYD belge şartlarına göre faaliyet göstermekle, çevre izin ve/veya lisans belgesinin yenilenmesi durumunda otuz gün içinde Bakanlığa bilgi vermek ve SYD belgesini yenilemekle, MET’i uygulayarak gerekli önleyici tüm tedbirleri almakla, Kirleticilerin hava, su ve toprak gibi alıcı ortamlara salımı ile atık sudaki kirleticilerin ve atıkların taşınmasına yönelik toplulaştırılmış yıllık yük bilgisini elektronik veri tabanına kaydetmekle, MET-İES’e ve ESD’lere uymakla ve/veya buna yönelik yeşil dönüşümü gerçekleştirmekle yükümlüdür.
- Son olarak; SYD belgesi başvuru, belgelendirme, gözden geçirme, sahanın kapatılması dahil tüm SYD sürecinde sunulan bilgi, belge ve raporların doğruluğundan ve mevzuata uygunluğundan sorumludur.

Uygulama Takvimi

Yönetmeliğin 1/12/2025 tarihinde yürürlüğe gireceği düzenlenmiştir. Ancak Yönetmeliğin geçiş dönemine ilişkin düzenlemeleri uyarınca işbu Yönetmelik'in yürürlüğe girdiği tarihte faaliyette olan veya çevresel etki değerlendirmesi mevzuatına göre başvurusu bulunan SYD belgesi alacak tesislerin işletmecileri, çevre izin ve lisans belgesinin düzenlenmesini takiben en geç doksan gün içerisinde bu Yönetmelik kapsamında istenen bilgi ve belgeleri Bakanlığa ibraz etmekle yükümlüdür.

Keza bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte faaliyette olan veya çevresel etki değerlendirmesi mevzuatına göre başvurusu bulunan tesisler 31/12/2028 tarihine kadar en az F seviyesinde, 31/12/2030 tarihine kadar ise en az D seviyesinde SYD belgesi almakla yükümlüdür.

Sonuç olarak, Endüstriyel Emisyonların Yönetimi Yönetmeliği kapsamında yürütülen SYD belgelendirme süreci, Türkiye'nin çevresel sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmasında kritik bir rol üstlenmektedir. Bu süreç, yalnızca çevresel koruma standartlarını güçlendirmekle kalmamakta, aynı zamanda işletmelerin kaynak verimliliğini artırarak uluslararası standartlara uyum sağlamalarını teşvik etmektedir. Yönetmelik kapsamındaki işletmeler için SYD belgesi, çevresel sorumluluklarını yerine getirme yolunda bir zorunluluk olmasının yanı sıra, prestijlerini artıran ve Avrupa pazarında rekabet avantajı sağlayan önemli bir araçtır.

Türkiye'nin çevresel düzenlemelerde Avrupa Birliği mevzuatıyla uyumlu hareket etmesi, işletmelerin uluslararası arenadaki itibarını güçlendirmekte ve ekonomik büyümeye stratejik bir katkı sunmaktadır. Bu nedenle, işletmelerin yönetmelik gereklerini titizlikle yerine getirerek çevresel performanslarını sürekli iyileştirmeleri büyük önem taşımaktadır.